

Житомир

фактором патології, особливо у людей генетично уразливих, ослаблених. Для діагностики і моніторингу наслідків хронічного стресу найчастіше застосовують лабораторне дослідження рівня кортизолу в слині, який в більшій мірі відповідає вимогам до маркерів стресу порівняно з іншими лабораторними тестами.

Література:

1. Барабой В. А., Резніков О. Г. Фізіологія, біохімія і психологія стресу / Барабой В. А., Резніков О. Г. Монографія. – Київ: Інтерсервіс, 2013. – 314 с.
2. Предко В. В., Сомова О. О. Вплив війни на зміну рівня стресу та стратегій збереження життєстійкості українців / В. В. Предко, О. О. Сомова // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія. – 2022, Т. 33 (72), № 4. – С. 89-98.
3. Rozansky A. Psychosocial risk factors and cardiovascular disease: epidemiology, screening, and treatment considerations // Cardiovasc. Innov. Applications. – 2016. – Vol. 1, № 4. – P. 417-431.
4. Yarıbeygi H., Panahi Y. et al. The impact of stress on body function: A review. EXCLI J. 2017; 16: 1057-1072.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ

Звягіна Ганна Олександрівна, Потоцька Олена Іванівна
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

ENSURING THE QUALITY OF THE EDUCATIONAL PROCESS AT THE DEPARTMENT OF HISTOLOGY, CYTOLOGY AND EMBRYOLOGY

Hanna Zviahina, Olena Pototska
Zaporizhzhia State Medical and Pharmaceutical University

***Анотація** Дослідження присвячено використанню атласу Histology guide та віртуальної лабораторії Labster для навчання студентів на кафедрі гістології, цитології та ембріології як одного з компонентів забезпечення внутрішньої якості освітнього процесу у Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті. Названі засоби можуть бути використані як для онлайн так і для змішаної форми навчання.*

***Ключові слова:** якість освіти, віртуальна лабораторія, симуляція лабораторних досліджень.*

Актуальність проблеми. Якість освіти – набір характеристик, що відповідають певному стандарту. Складові системи забезпечення якості освіти визначають відповідно до частини 2 статті 41 Закону України «Про освіту», «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» та національного стандарту України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2015.

Серед них виділяють: систему забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти); систему зовнішнього забезпечення якості освіти; систему забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти [1].

У Запорізькому державному медичному університеті внутрішня система включає стратегію, механізми забезпечення академічної доброчесності; критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти та науково-педагогічних та керівних працівників; необхідні ресурси для організації освітнього процесу та створення інклюзивного освітнього середовища.

Це знайшло відображення у Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, затвердженому 21.04.2023 р., яке базується на таких принципах: орієнтація на замовника; лідерство; залучення співробітників; процесний підхід; системний

підхід; постійне покращення; прийняття рішень на підставі фактів; взаємовигідні відносини з постачальниками [2].

Мета дослідження. Об'єктом дослідження нами обрана кафедра гістології, цитології та ембріології як така, що забезпечує викладання дисципліни морфологічного профілю, однієї з базових на 1-2 курсі різних спеціальностей у медичному університеті. Метою дослідження є забезпечення якості освітнього процесу завдяки використанню Histology guide та віртуальної лабораторії Labster для змішаної форми навчання студентів у Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті.

Матеріали та методи. Використовуємо у нашому дослідженні такі методи як комплексні – *індукції та дедукції* та емпіричні, зокрема *спостереження*.

Результати та їх обговорення. Забезпечення якості освітнього процесу розпочинається з роботи викладача на конкретній кафедрі. На кафедрі гістології, цитології та ембріології є усе необхідне обладнання, а саме: мікроскопи, таблиці, навчальні фільми, гістологічні препарати, електронограми, обладнанням для відеодемонстрацій (дві електронні дошки та телевізори у кожній навчальній аудиторії). Присутній й комп'ютерний клас.

Під час пандемії коронавірусу і до 2023/24 навчального року навчання проводилось в онлайн-форматі, з 2022 року виключно на платформі MS TEAMS. Ефективним як під час традиційного, так і під час змішаного навчання є використання атласу Histology guide [3] та віртуальної лабораторії Labster [4].

Досвіду використання віртуального атласу Histology guide у навчального процесі присвячено розділ у монографії Н. Бречки та А. Смірнова, а також статті В. Д. Лисаченко та В.В. Єрохіна (у співавторстві). Робота з віртуальною лабораторією Labster згадується у публікаціях викладачів ВНЗ різного профілю, від біології до електроенергетики, проте досліджень, присвячених її використанню у медичних університетах, немає.

При оформленні на занятті протоколів та заповненні робочих зошитів Histology guide безумовно стане у нагоді, оскільки слайди в атласі контрастніші та яскравіші, ніж зображення з електронного мікроскопа, оскільки колір доданий штучно для кращого уявлення про тканину. Саме він дозволяє краще запам'ятати структуру клітин та тканин, але оскільки є можливість легко перемикатися між оригінальними відтінками сірого і кольоровими зображеннями, то реалістичність уявлення зберігається. Також атлас дозволяє порівнювати структури різного розміру, великі та малі, розміщуючи їх поруч, на одному зображенні.

Histology guide дає можливість попрацювати з усіма основними системами, як-от: нервова, серцево-судинна, лімфатична з гемопоетичною, ендокринна, видільна, дихальна та репродуктивна. Серед органів представлені шкіра, печінка, жовчний міхур; системи - органів чуття та шлунково-кишкового тракту, серед залоз - ендокринні та екзокринні тощо. Типи тканин, подані в атласі, - це епітеліальна, сполучна (включаючи хрящову, кісткову та кров), м'язова та нервова. Таким чином матеріал візуалізовано, розглядаючи його, студенти відкриті для активного обговорення та запам'ятовування.

З 2023 року в Запорізькому державному медичному університеті розпочато запровадження інноваційної навчальної платформи віртуальних лабораторій та інтерактивної науки «Labster» для використання на заняттях.

Широкий доступ до інтерактивних курсів дав можливість для вивчення багатьох дисциплін доклінічного блоку, у тому числі гістології, цитології та ембріології. Методична новизна, цікаві можливості не тільки для онлайн, але й для змішаної форми навчання обумовили використання цієї платформи для вивчення відповідних програмних тем.

Використання «Labster» стане у нагоді під час розгляду тем «Мікроскоп» та «Кров» з курсу «Біології» та «Біохімії» завдяки реалістичній симуляції.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Забезпечення якості освітнього процесу у Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті відбувається відповідно до всіх стандартів національного та європейського рівня, а також закону України «Про освіту».

Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти містить гарантію надання студентам необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, які включають як матеріальне забезпечення викладача необхідними матеріалами та обладнанням, так і безкоштовний доступ до сучасних освітніх платформ.

Атлас Histology guide, що забезпечує кольоровим контрастним зображенням тканин, та

платформа «Labster» із симуляцією лабораторних досліджень дозволяють якісно проводити як практичні заняття, самостійну роботу, так і поточний та ітоговий контроль з гістології та готуватись до складання іспиту КРОК-1.

Сучасні освітні платформи починають посідати усе важливіше місце у системі навчання, дозволяючи урізноманітнити методичні прийоми та методи, проводити заняття з більш активним залученням студентів до опрацювання матеріалу, тож робота як зі старими, так і новими корисними ресурсами є надзвичайно актуальною та перспективною і має бути продовженою.

Література

1. Зовнішня система забезпечення якості вищої освіти. URL: <http://www.tsatu.edu.ua/zovnishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/> (дата звернення: 02.04.2025).
2. Система забезпечення якості вищої освіти. URL: https://nmv.mphu.edu.ua/p_187.html (дата звернення: 31.03.2025).
3. Histology Guide. URL: <https://histologyguide.com/> (дата звернення: 02.04.2025).
4. Labster. URL: <https://www.labster.com/> (дата звернення: 31.03.2025).

РОЛЬ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я У ПІДВИЩЕННІ ОБІЗНАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ВАЖЛИВОСТІ ВАКЦИНАЦІЇ ДІТЕЙ

Ігнатенко Олександра Володимирівна

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради

THE ROLE OF MEDICAL PROFESSIONALS IN COOPERATION WITH THE PUBLIC TO RAISE AWARENESS OF THE IMPORTANCE OF CHILDHOOD VACCINATION

Olexandra Ihnatenko

Zhytomyr Medical Institute of Zhytomyr Regional Council

Анотація. У тезі висвітлено роль фахівців громадського здоров'я у підвищенні обізнаності громадськості про важливість вакцинації дітей. Розглядаються їхні ключові завдання, зокрема інформування батьків, проведення консультацій та організація просвітницьких заходів. Особливу увагу приділено використанню сучасних комунікаційних технологій і соціальних мереж для боротьби з дезінформацією. Підкреслюється значення міждисциплінарного підходу для зміцнення довіри до вакцинації та зниження ризику інфекційних захворювань.

Ключові слова: імунопрофілактика, комунікації, охорона здоров'я, громадськість.

Актуальність теми дослідження. В умовах сучасного розвитку суспільства та глобалізації питання вакцинації дітей набуває особливої значущості. Вакцинація є одним із найбільш ефективних способів профілактики інфекційних захворювань, що дозволяє зберегти мільйони життів щороку. Однак, попри наявність науково доведених фактів про ефективність та безпеку вакцин, проблема недостатньої обізнаності громадськості, а також поширення антивакцинальних настроїв створюють серйозні виклики для системи охорони здоров'я. У цьому контексті роль медичних фахівців в цілому (та фахівців громадського здоров'я зокрема) у формуванні позитивного ставлення до вакцинації є вирішальною.

Дудаш Г.В.

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМУВАННЯ З ПИТАНЬ ЗДОРОВ'Я ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ПІДЛІТКІВ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ У ШКОЛІ	65
--	-----------

Євтушок М.С., Вербовська Н.М.

АНАЛІЗ ЗАХВОРЮВАНOSTІ НА ВІЛ ТА СНІД В УКРАЇНІ ТА У ВСЬОМУ СВІТІ	66
---	-----------

Железнякова Н.М., Александрова Т.М., Тверезовська І.І., Александров Т.З.

ОЦІНКА РІВНЯ ТРАНСАМІНАЗ НА РІЗНИХ СТАДІЯХ МЕТАБОЛІЧНО-АСОЦІЙОВАНОЇ СТЕАТОТИЧНОЇ ХВОРОБИ ПЕЧІНКИ	68
---	-----------

Заблоцька О.С., Ніколаєва І.М., Дибач М.Р., Холява О.О.

БІОХІМІЧНІ ОСНОВИ ЗБАЛАНСОВАНОГО І РАЦІОНАЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ ЛЮДЕЙ РІЗНИХ ВІКОВИХ КАТЕГОРІЙ	71
---	-----------

Заблоцька О.С., Ніколаєва І.М., Кривенко А.О., Кичан А.В.

БІОХІМІЧНІ ОСНОВИ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ, ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ ЗАХВОРЮВАНЬ ТА ПРОФІЛАКТИКА	73
---	-----------

Закусило В.В., Васьковська О.Л.

ВПЛИВ СПОСОБУ ЖИТТЯ НА ВИНИКНЕННЯ ВАД СЕРЦЯ	75
--	-----------

Залюбовська О.І., Тюпка Т.І., Березнякова М.Є., Авідзба Ю.Н., Карабут Л.В.

ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА НАСЛІДКІВ ХРОНІЧНОГО ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТРЕСУ	77
--	-----------

Звягіна Г.О., Потоцька О.І.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ	79
---	-----------

Ігнатенко О.В.

РОЛЬ ФАХІВЦІВ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я У ПІДВИЩЕННІ ОБІЗНАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ЩОДО ВАЖЛИВОСТІ ВАКЦИНАЦІЇ ДІТЕЙ	81
--	-----------

Каленчук Н.С.

ПРОФІЛАКТИКА ВНУТРІШНЬОЛІКАРНЯНОЇ ІНФЕКЦІЇ У ВІДДІЛЕННЯХ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ ТА РОЛЬ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ	84
--	-----------

Канак Л.А., Ромащенко В.В.

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ ВИВЧЕНІ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ БОТАНІКИ ТА ФАРМАКОГНОЗІЇ	87
--	-----------

Кібець А.В., Рирак В.В.

ДИФЕРЕНЦІЙНА ДІАГНОСТИКА ЖОВТЯНИЦЬ У ДІТЕЙ	90
---	-----------

Кірсанова О.В.

ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ: КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА	92
--	-----------

Клімчук А.О.

АНГІНА ТА МЕТОДИ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ	94
--	-----------